

म. ग्र. सं. वाचनालय, ठाणे

विषय आल. वा

दा. क्र. ७०७३

IRBK-0107073

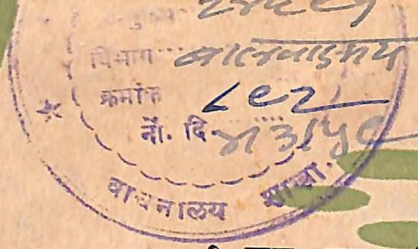
IRBK-0107073

मौजची सफर

सन-१९५९.

हा० क्र० ७०७३.

म. प्र. सं. ठाणे, काव्यमाध्यम शाखा.
हा. क्र. ७०७३ नों. दि.
वि. मा. वा. क्र.

१ ऊठ बाळ !

चाल—जरी कुणा श्रीमंता सारखी]

ऊठ ऊठ बाळा आतां उशिर फार झाला
थवा सोबत्यांचा दारीं जमुनि पहा आला ॥

कुतू चिऊ काऊ सारे अंगणांत आले
नाचुनी डुलून मिटूचें भजन सुरू झालें
गाढ गाढ निजसी परि तूं करीं धरुनि गाला १

गाय वांसरासह पाहीं अंगणांत आली
बघे आज इवल्या हातीं गवत कोण घाली
हंवरुनी पाहे भंवतीं कां न दिससि डोळां २

ताइ माइ टपुनी वसल्या तुला उचलण्यास
उभा बाळकूही दारीं दूर न्यावयास
कुणासही कांहिं सुचेना बघुनि तुज निजेला ३

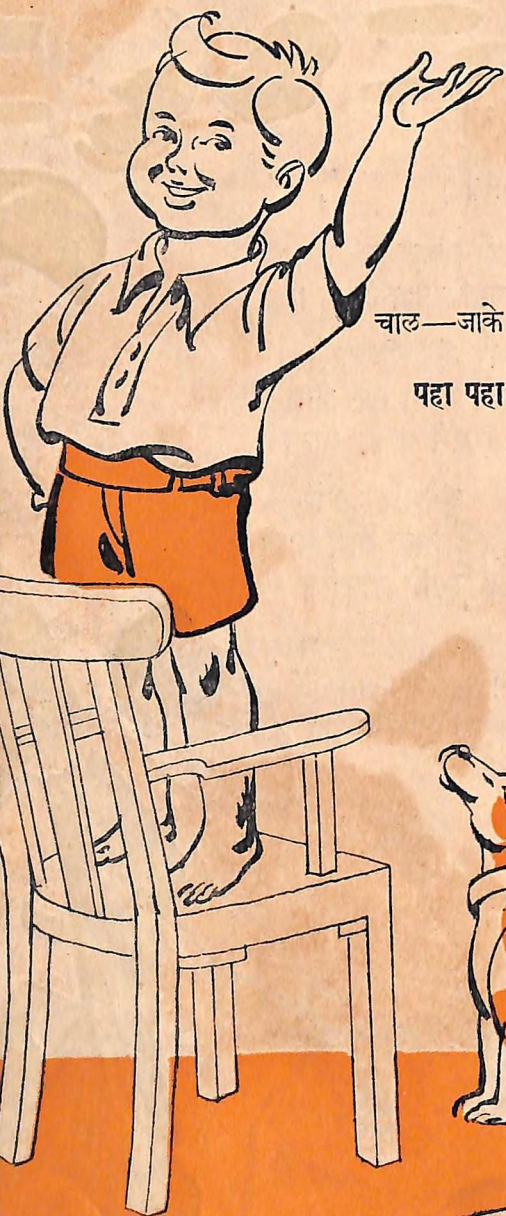

सं. ठाणें
८२

IRBK-0107073

IRBK-0107073

२ झालों उंच !

चाल—जाके मथुरा सारखी]

पहा पहा रे खुर्चीमध्ये चढलों झालों उंच !

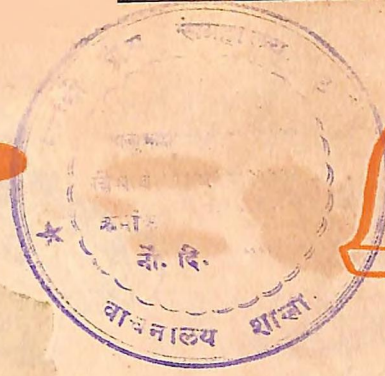
मी मोत्याहुनिही उंच

मी अप्पाहुनिही उंच

मी आईहुनिही उंच

मी दादाहुनिही उंच

३ पाटी

चाल—असा माझा ससा कुणी सारखी]

आइ माझी पाटी कुणीकडे गेली ? ॥

पहिली घंटा झालि पहा ही पट्टी कुठेंतरि पडली १

खिशांतली वध पेनहि कुणितरि आहे पळवुन नेली २

काहुं कशी मी अतां उजळणी दुसरी घंटा झाली ३

सांगुन टाकिन नांव तुझें वध बाई जर रागवली ४

४ वोकोवा

वोकोवा वोकोवा
आहे कुठें डोळा
दिसतो का कुठें
लोण्याचा गोळा ?

५ आहे वरें आई !

चाल—नखोल्या बाई नखोल्या सारखी]

आहे वरें आई । आई
रडूं नको कांहीं । कांहीं

वालित्यें मी तोतो । तोतो
करित्यें मी जोजो । जोजो

लावित्यें मी तेल । तेल
पुरे आतां खेळ । खेळ

आणिला हा गड्ड । गड्ड
पाणी नको सांझं । सांझं

बुड बुड गंगे । गंगे
हरि पांडुरंगे । रंगे

गोरें गोरें पान । पान
अंग झालें छान । छान

दुखले का डोळे । डोळे
पुसुनीयां झालें । झालें

दूधू पिई बाळा । बाळा
झोप आली डोळां । डोळां

करिं बाळा गाई । गाई
आहे वरें आई । आई

६ पापा

चाल—सानुल्या जरा तरी वध हसून]

म्हणुनि आइ

माझा पापा असे गोड ॥

उठतांच सायसाखर

मग गोड दूध कपभर

देसि तूं खाउ त्यावर

१

कुणि खारिक बिस्किट कुणी

कुणि मनुका दे आणुनी

हीं देत न मी टाकुनी २

७ वाघाची मावशी

चाल—नदीच्या शेजारी]

वाघाची मावशी
आहे का माहीत ?
चला या दावीतें
आमुच्या घरांत १

वाघाची मावशी
अंगाला चाटीत
असते पायाशीं
आजीच्या गादींत २

वाघाची मावशी
गुरुरू करीत
नातरी चुलीशीं
असेल घोरत ३

वाघाची मावशी
कशी ही मिशाळ
हालवी चाळवी
शेपूट खट्याळ ४

वाघाची मावशी
शिकार पाहून
हलक्या पाउलीं
चालते जपून ५

वाघाची मावशी
करुनी शिकार
निघाली तोंडीं हा
केवढा उंदीर ! ६

८ म्हातारी

म्हातारी वाइ म्हातारी
उन्हांत वसा दुपारीं

हातांत काठी घेऊन
टेंकत चाला वांकून !

९ घरकूल

चाल—या बाई या]

छोटें घरकूल । पण पहा कशि कोपऱ्यांत मांडलि ही चूल
तांदुळ होते सात । पण पहा कसा झाला आहे पातेलीभर भात
चिमुटभर पीठ । पण पहा कशा तीन झाल्या भाकरि या नीट
पान घेतलें । अहो सकाळपासुन आहे माझें सोनें झुकलें
वाढलें पिठलें । खरं सांगा तोंडाला ना पाणी सुटलें !

१० कोंकरू

चाल—नऊ वाजले]

अहा कोंकरू सफेत सुंदर
मान मुरडुनी बागडतें
डणू डणू हें नाचनाचतें
मला अतीशय आवडतें १

पकडून धरतां हाता लागति
केस मडमऊ कितीतरी !
चिमण्या ! उघडीं तोंड बघूं तुज
आले का ते दांत तरी २

पाय मोडुनी मांडीवरतीं
लहानग्या ये बैस जरा
पापा घेऊन तुझा बघूं का
गोड लागतो किती खरा ३

बें बें करुनी शेळीपाशीं
अरे निसडुनी गेलास
मला फसविलें म्हणून का तूं
नाचनाचसी शाबास ! ४

૧૧ ઘેશિલ જવલ ?

ચાલ—ભક્તિ ગ વેળી સારખી]

જાલોં વાલ । મ્હજે ના ઘેશિલ જવલ ?

ઠેવુનિ પાયાંવરતીં મજલા
 ચાલશીલ ના મગ તોતોલા
 પાળી ફિરવુન કરશિલ 'ફૂ' લા
 મ્હજુની વાલ । ગુંડાલુન ઘેશિલ જવલ ? ૧

સુશીસારખેં દૂધૂ પિડની
 પાઠળ્યાંત મી જો જો કરુની
 કરીન ગાર્દે એકત ગાળીં
 ઉઠતાં વાલ । આઈ ! હા ઘેશિલ જવલ ? ૨

१२ पतंग

चाल — झाल्या तिनिसांजा सारखी]

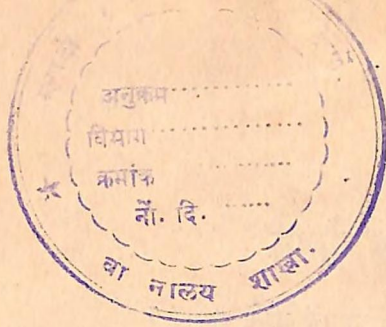
उंच उंच हा पतंग जात पहा आई ॥

माझ्यापरि वाटे हा
नव कपडे घालि अहा
फिरण्यातें नटुनि थटुनि हासत हा जाई १

माझ्यापरि ओढ घेत
आकाशीं दूर जात
नाचनाचुनीहि कसा डोलत हा राही २

माझ्यापरि चालुनियां
गेला का दमुनीयां
झोंप लागली म्हणून हालत हा नाही ३

१३ भूर

आई घेईल

बाळा घेईल

दूध देईल

भूर नेईल

१४ मोत्या

चाल — अम्हि काय कुणाचें खातों सारखी]

हा मोत्या माझा खेळगडी
हा सोडुन मज नच जाय घडी

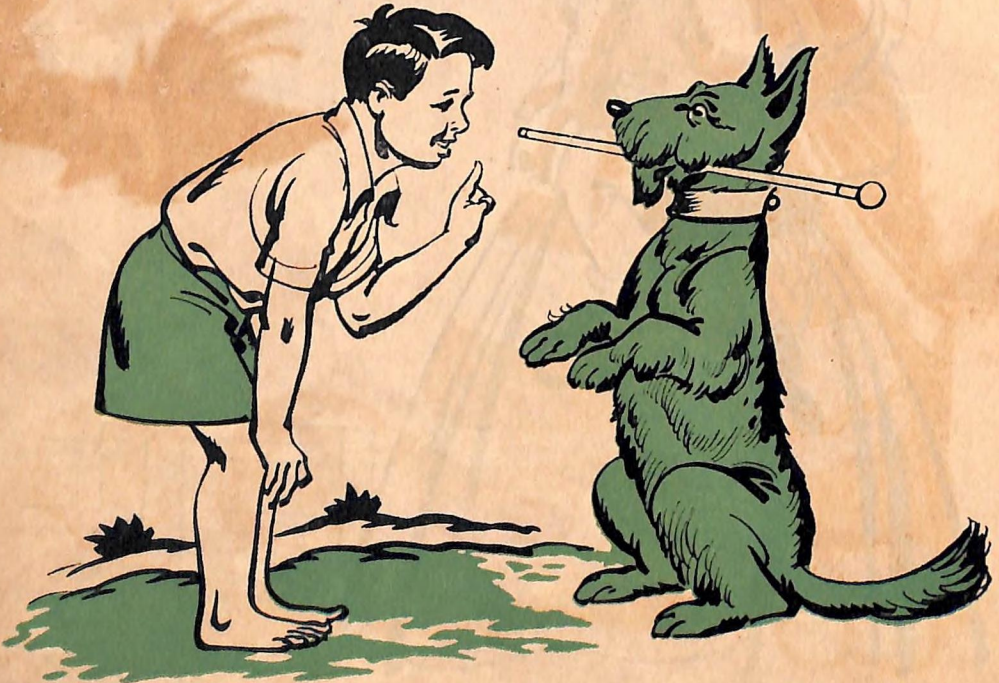
मउ झिपच्या याच्या अंगभरी
ह्या लांब मिशा हा सान जरी

मी येतां दे ताजीम खडी
मी देतां घे दांतांत छडी

मी शिकार करितां घेइ उडी
नी पोहून जाई पैलथडी

परि खातां वांटा मजकडुनी
हा मागे शेपुट हालवुनी

मी थोपटतां पापे घेतो
हा वागडतो ! मज आवडतो !

१५ हिरवी साडी

चाल — सुंदर मी होणार सारखी]

हिरवी साडी । माझी । हिरवी साडी ॥

या आजोबा टेंका खाली
नात पहा ही नेसुन आली
पहा पदर हा कांठ आणि जरीची काडी १

ये ग आई वध ना कैशी
दिसते तूझी सोनी खाशी
ठेवुन देई वांसायाचीं आज जरा भांडीं २

ये रे दादा जासी कोटें
पाहीं ताई कैशी दिसते
खालीं उतरुन पहा नको रे चालवूं गाडी ३

बूट घालुन अशी ठुमकत
शाळेला मी जाइन मुरकत
सज्जामध्ये सारी ऊभी राहील वाडी ! ४

१६ झोपाळा

चाल — भक्ति ग वेणी सारखी]

हा झोपाळा

लावुं का उंच आभाळा ? ॥

अक्का माई दूर व्हा जरा
झोका थोडा बंद हा करा
उभी राहुनी धरुं दे दोरां
वर न्यायाला ।

हा उंच उंच आभाळा ?

झोंका चढतां वरतीं वरतीं
कपडे कैसे हे फडफडती
फुटले मजला पंख वाटती
गांठायाला ।

या उंच उंच आभाळा २

झोका चढला म्हणुनी गाणें
गातें आतां उंच गळ्यानें
म्हणा तुम्हीही आनंदानें
हा झोपाळा ।

लावुं दे उंच आभाळा ! ३

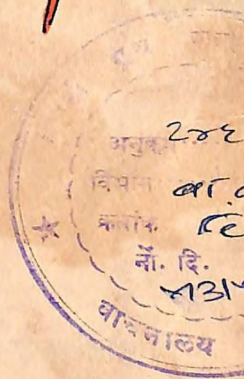
१७ मिट्ट

मिट्ट मिट्ट पोपट

चोंच कशी लाल

विडा का कुठें

खाह्लास काल ?

१८ खार

चाल—गुणी आणि अवगुणी सारखी]

गोजिरवाणी खार
पहा ही गोजिरवाणी खार ॥

कधिं कौलांवर उन्हांत दिसते
सावलींतही कधिं आढळते
झाडांवरतुन सदान्कदाची
पळतां दिसते फार

१

बसण्याची किति मोहक ऐट
खुलतें झुपक्याचें शेपूट
कुठुन आणिला कोट हिनें हा
पट्टेपट्टेदार !

२

हातिं चिमुकल्या विया धरोनी
चुटुचुटु खाते फोडफोडुनी
कोणी दिसतां पोर लाजरी
धूम ठोकते पार !

३

१९ गौळणी होऊं !

चाल — उलट उलट माघारा सारंगी]

गौळणी होऊं । सयांनो । गौळणी होऊं
घागरि घेउनि पाण्यालागीं यमुनेला जाऊं
वांसुनी घेऊं । घागरी । वांसुनी घेऊं
यमुनेच्या या स्वच्छ जलानें भरुनियां नेऊं
चुंबळी ठेवूं । शिरीं या । चुंबळी ठेवूं
घागरि घेऊनि चला वाटभर कृष्णनाम गाऊं १

गौळणी होऊं । सख्यांनो । गौळणी होऊं
हंड्या उतरुनि डेऱ्यामध्ये ओतुनियां देऊं
बांधुनी घेऊं । रवीला । बांधुनी घेऊं
घुम् घुम् डेरा घुमूं लागूं दे गाणीं या गाऊं
काढुनी घेऊं । लोणि हें । काढुनी घेऊं
कान्हा घेइल लोणी म्हणुनी छपवुनियां ठेवूं २

गौळणी होऊं । गडे ग । गौळणी होऊं
नंदावरिं छवकडा कन्हैया आहे का पाहूं
भांडुनी घेऊं । हरीला । भांडुनी घेऊं
दूर कुठेंतरि पळवूं हरिला लपूं आणि लपवूं
सांवळा ठेवूं । मधें ग । सांवळा ठेवूं
फेर धरुनी नाचूं भंवतीं रंगुनियां जाऊं ३

जयपुर
विभाग
कला
मै. दि.

२० कधीं होईन मोठा मी ?

चाल — सुनो ए जानमन सारखी]

मुलांना खेळण्यापायीं सुचायाचें दुजें नाहीं
 कसें हें नाकळे थोरां अमूनी गोष्ट साधी ही
 कुणा आणून द्या काठी कुणा आणून द्या वाटी
 अशी चाले घरामाजी सदाची एक हाकाटी
 कुणी ठेवा म्हणे दौती कुणी अभ्यास झाला का
 दुजांच्या द्या उठाटेवी कशालागीं हव्या लोकां
 दळूनी आणुनी द्यावें असो किंवा नसो वेळ
 परी चोरी पहायाची फुकाचा चालला खेळ
 सदा उंचावरी कोठें कशा खाऊस ठेवावें ?
 खरें सांगा मुलांनीं हें कशानें पोट जाळावें
 न देती जाणण्या थोडें न देती लोळण्या थोडें
 करावें काय पोरानीं ? सुटावें हें कसें कोडें
 कधीं होईन मोठा मी ? कधीं संपेल हा काच
 विन्या घे ! घांट ही झाली ! सुरु झाला तुझा जाच !

२१ बोका

आला बोका
दुधा धोका

बघा सोका
आणि ठोका !

२२ सहल

चाल — काय बाई पुण्याची तारीफ सारखी]

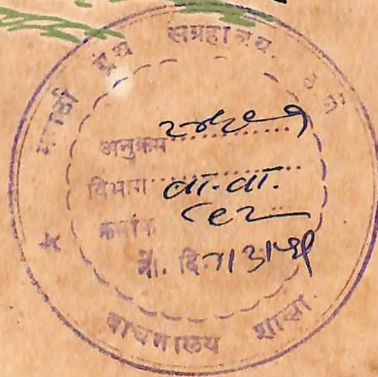
यारे वनामधें जाऊं ॥

झाडावरतीं चिंचा दिसतिल
टोल्यासरशीं राशी पडतिल
वेंचुनि हव्या तशा घेऊं १

सुरपारंवी खेल खेळुनी
उड्या मारुनी जातां दमुनी
सारे नदींत मग पोहूं २

झोंके घेउनियां फांद्यांवर
खातां कांदा चटणीभाकर
गाणीं नवीं नवीं गाऊं ३

गाइ परततां शेपुट उभवुनि
कृष्ण कुणी व्हा बलरामहि कुणि
हासत रमत घरा येऊं ४

छान छान त्या गोष्टी.....

थांबा, थांबा, आली आजी,

गोष्टी आतां सांगेल

छान छान त्या गोष्टी ऐकत

झोप आपणां लागेल

—इंदिरा सन्त

हे असं किती दिवस चालावयाचें ?
आजी - जीजी, काका - मामा, दादा -
बाबा, किती दिवस तुम्हांला गोष्टी
सांगणार ? त्यांना तुम्ही गोष्टीसाठी
किती भंडावणार ? बाजूची यादी पाहा.
नुसत्या गोष्टीच गोष्टी. गमतीच्या आहेत,
मौजेच्या आहेत, छान आहेत, गोड
आहेत, आजीच्या आहेत आणि माईच्या
आहेत. तुम्हांला कुठल्या हव्यात ?

नये पैसे

- * गमतीच्या गोष्टी, १ ते ४, नेहरूकर, प्र० ३७
- * मौजेच्या गोष्टी, १ ते ३, ३०
- * छान गोष्टी, १ ते ३, अनु. २५, २५, ३७
- * नदीकांठच्या गोष्टी, का. रा. पालवणकर, २५
- * टेकडीवरच्या गोष्टी, ,, ,, २५
- * गच्चीवरच्या गोष्टी, ,, ,, २५
- * सादीच्या गोष्टी, द. ग. प्रधान, १९
- * गोड गोष्टी, १ ते १०, साने गुरुजी, प्र० १०००
- * ऐतिहासिक गोष्टी, ग. म. वैद्य, ३७
- * मनोरंजक गोष्टी, ,, २५
- * थोरांच्या गोष्टी, ,, १-२-३, अनु. ६२, ७५, ८७
- * वेदांतील गोष्टी, १-२, श्रोत्रिय, प्र० १०००
- * पवृताईच्या गोष्टी, १-२, भागवत, प्र० ३७
- * माईच्या गोष्टी, १-३, सौ. दांडेकर, प्र० १०००
- * नऊ गोष्टी, ग. म. वैद्य, ३०
- * बारा गोष्टी, दा. वि. फफे, ४०
- * आईच्या गोष्टी, भा. म. वैद्य, ३०
- * सुरस गोष्टी, १-२, अनु. ३७, २८
- * नवीन गोष्टी, वि. म. घुले, ३७
- * आजीबाईच्या गोष्टी, १-२, प्र० ५०
- * नदीची गोष्ट, ताराबाई मोडक, ५०

IRBK-0107073

IRBK-0107073

निरंगाव, मुंबई